

Helgo Bokemīls
Mūžīgā gaisma*

Ziemas tumšākajā naktī iespīd dievišķās gaismas stars: "Pasaules gaisma", Kristus, ienāk mūsu tumsā. Šī gaisma ir pati patiesība, kas ir mūsu pasaules pamatā un kas, no vienas puses, piešķir tai saturu un jēgu, bet, no otras, apgaismo šo jēgu, atklāj visu lietu un norišu būtību mūsu apziņai, ļauj mums to saprast.

Ziemassvētki ir gada nogalē. Tātad, mūžīgā gaisma it kā Kristus acīm raugās uz visiem mūsu darbiem un nedarbiem aizritējušā gada gaitā, arī uz mūsu domām un viedokļiem, spriedumiem un veikumiem. Tā apspīd visu, kas ir bijis, un šajā gaismā nokrīt visas maskas, izšķīst visas ilūzijas un atklājas viss būtiskais, derīgais, bet reizē arī viss tukšais, veltīgais un kaitīgais. Tas ir tāpat kā ik vakaru, kad mēs aizmiegam un viņpus "sliedšņa" pārstrādājam visu pagājušajā dienā pārdzīvoto. Pārstrādāt nozīmē, pirmām kārtām, spriest, izvērtēt, atšķirt labo no sliktā, pelavas no graudiem.

Ziemassvētki, Svētā nakts piešķir svētību visam aizejošajam gadam, jo tikai tās mūžības gaismā mēs varam objektīvi aplūkot visas mūsu nodzīvotās dienas un spriest par tām, kā arī tādēļ, ka šajā visu nakšu naktī mēs paliekam nomodā** un varam apzināti izdzīvot līdz svētajam notikumam, piepūloties to izprast. Kad mūs apgaismo Kristus gaismas stars, mēs saprotam – Viņš raugās uz mums nevis ar bardzību un nosodījumu, bet gan saprotoši, ar mīlestības pilnu līdzjūtību pret mūsu būtību, kas ir apmaldījusies un arvien vēl taustās pa tumsu.

Ja mēs šajā naktī viens otram ko dāvinām, tad izpaužam savu vēlmi samierināties ar līdzcilvēkiem: "dot" nozīmē arī "pie-dot" un lūgt "pie-došanu".

Šī nakts būtu visai skumja, ja mūžības gaismā mums būtu jāatskatās tikai uz savām nepilnībām, neveiksmēm un kļūdām. Īstenībā pārsvaru ņem prieks, ka šī gaisma nozīmē ne tikai tiesu, bet arī samierināšanos. Šīs gaismas būtība ir "Dieva dēls" – *Sohn* (dēls), *Versöhnung* (samierināšanās vai burtiski: savienība ar dēlu). Līdz ar to mums tiek sniegta mīlestība un palīdzība. No mums tiek gaidīta labā griba sameklēt šo gaismu. Ja vien mēs – apzināti vai gluži spontāni – meklējam dievišķo gaismu, t.i. pasaules izpratni, tad Dieva žēlastība nepalaidīs garām nevienu iespēju, lai visu nepareizo, kļūmīgo un neveiklo mūsu dzīvē izlabotu.

Apsolītais dievišķais miers nav nekas ērts un omulīgs. No mums tas prasa gribu iet tam pretī, piepūlēties sajūst šo Svētās nakts gaismas svētību un palīdzēt Dieva žēlastībai sakārtot sajaukto, ārstēt slimo un sameklēt pazaudēto. Tā mēs varam pieņemt Ziemassvētku vēsti: "Lai notiek Dieva atklāsme augstienēs," lai Viņa gaisma apgaismo mūsu dzīvi un mēs varam atpazīt un izprast vārdus: **"Miers virs Zemes cilvēkiem, kam**

* Helgo Bockemühl, Das ewige Licht geht herein. Der trinitarische Raum. Das Brot, das vom Himmel herabgestiegen ist. Aus "Andacht üben", Urachhaus

**Kristiešu Kopā Ziemassvētkos tiek celebrēti trīs dievkalpojumi: pusnaktī, rīta pusē un nākamajā dienā.

ir labā griba.” Saņemsimies, lai pieņemtu esošo un palīdzētu Dieva mīlestībai, Kristum, darboties mūsos, caur mums, veidojot pasaules nākotni.

Trinitārā telpa

Ziemassvētku pusnakts stunda aizved pie mūsu esamības pamatiem. Visa ārējās pasaules daudzveidība, kņada apklust. Mēs ieklausāmies Vienā, tajā nedaudzajā, kas pieder pie šī Viena. Tādejādi mēs nonākam pie vienas būtiskas atziņas, proti – kamēr mēs dzīvojam uz Zemes fiziskajā miesā, mēs piederam trīsdimensiju telpai. Mūsu miesa nav atdalāma no telpas: mēs stāvam vertikāli, darbojamies savā apkārtnē (pa labi un kreisi) un ejam uz priekšu.

It kā pati par sevi saprotama lieta un tomēr – atliek mums iemigt, kā uzreiz mēs tiekam atbrīvoti no šīs saistības ar telpu. Miegā mēs parasti dzīvojam ārpus sava ķermeņa un ārpus telpas. Taču tad apziņa mums atsakās kalpot, no tās paliek tikai ēna – sapņi. Kas notiek, ja laikā, kad būtu jāguļ, mēs paliekam nomodā? Tad kļūst skaidrs, ka mēs nevaram būt absolūti droši, ka telpa mūs tur un nes. Kad mēs, piemēram, domājam par Zemi, par cilvēci, kas izkaisīta pa visu globusu, vai mēs arvien vēl esam pārliecināti, kur ir augša un kur apakša? Vai kosmonautiem, kas atrodas kosmosā, telpa joprojām nozīmē to pašu, ko mums? Tāds jautājums rodas arī par ziņu izplatīšanās ātrumu ar tehnisko mediju starpniecību. Ierastais priekšstats par telpu ir satricināts. Viss mainās un plūst. Ne tikai upes iziet no krastiem, pati telpa aizplūst, it kā tā vairs negribētu būt uz mūžiem dotais. Tātad, telpas eksistence ir mūsu ķermeņa iestāstīta ilūzija, jo īstenībā tā tiek radīta arvien no jauna. Pasaules Vārds to rada arvien no jauna.

Piedaloties trīs dievkalpojumsos – pusnaktī, no rīta un nākošajā dienā –, mēģināsim sajust, kas veido telpu, kurā mēs kā cilvēki atrodamies?

-Tēva dievišķais pasaules pamats, dievišķā gudrība no gara augstumiem pārvalda Zemes pasaules dziļumus. Dziļumā balstās kolonna, kas nes augstienes. Tā ir augšas-apakšas dimensija.

-Plašumu mums sniedz no rīta pasaulē ienākošais Dēls – Vārds, kas izrunā pats sevi: “Es esmu.” Tā ir mūsu pašapziņa, kas ļauj apzināti un mērķtiecīgi darboties pasaulē, savu līdzcilvēku vidū. Tā ir labā-kreisā virziena jeb horizontālā dimensija.

-No pagātnes uz nākotni, gaišajā dienas laikā (nomoda apziņā), mūs vada gars.

Šādā trīskāršā darbībā Dievs veido mūsu Zemes eksistences mediju – telpu. Tātad, mēs varam trejādi pārdzīvot un aptvert dievišķo varu.

-Neizmērojami majestātiskie pasaules augstumi un dziļumi ir Tēva dāvana.

-Mums apkārtesošās pasaules mēs iepazīstam caur Kristu.

-Uz priekšu mūs vada Gars.

Dievišķais pats rada telpu. Nepaļausimies uz sastingušu koordinātu sistēmu, uz doto telpu, kas no ārpuses mūs šķietami nes. Sajūtīsim pasaules radošos spēkus satiekamies mūsu vidū un tādejādi piepildām vārdu *Immanuel*: “Mūsu vidū ir Dievs.” Tas piepildās, kad telpu radošās dievišķās dimensijas mūsu vidū satiekas.

Maize, kas nākusi no Debesīm

(Svētā nakts rīta pusē)

Mums iet tāpat kā Izraēla tautai ilgajos, trūkuma pilnajos klejojumos pa tuksnesi: noslēpums, kuru mēs saucam par Ziemassvētkiem jeb Svētajām naktīm, ir kā savāda noslēpumaina manna, kura norasoja no Debesīm kā Dieva dāvana. “Kad rīta migla pacēlās, cilvēki ieraudzīja smalku, graudainu, saldu maizi kā rasu nokritušu uz Zemes, un vaicāja: “Kas tas ir?” Jo viņi nezināja, kas tas bija.”

Mēs izsenis to ēdam, to izsenis cep katra saimniece, mēs to dāvinām viens otram. Tas, ko mēs dāvinām kā tradicionāli Saules, Mēness un zvaigznes formā ceptu maizi – Debesu maizi -, ir kāda dvēseliski garīga procesa simbols, tā ārējā izpausme. Tā ir pati Svētā nakts, kas noraso, nolaižas uz Zemes, un tas notiek neatkarīgi no tā, vai mēs to zinām vai nē, vai mēs to gribam vai nē, vai mēs to savācam vai nē. Uzlasot, paceļot šo “Debesu maizi”, mēs līdz ar to paceļam arī savu dvēseli. Katrs no mums spēj to izveidot par lielāku vai mazāku trauku un lasīt šo Nakti līdz rītam. Kad tauta – cits vairāk, cits mazāk – lasīja mannas graudus tuksnesī, katram beigās bija tik daudz, cik nepieciešams!

Mēs varam to vākt vai nevākt – tā ir mūsu brīva griba, bet mēs nevaram kā senie izraēlieši teikt, ka nezinām, kas tas ir. Tas nāk no Debesīm un notiek ik gadu arvien no jauna, noteiktā laikā – “Maize, kas nākusi no Debesīm...” Viņš saka: “Es esmu dzīvības Maize.” (Jāņa 6) Tā tas tika teikts ganiem pirmajā Svētajā naktī: “Jums šodien ir dzimis Atbrīvotājs,” un tā tas notiek arvien no jauna, katrā jaunā šodienā.

Bet kas notiek, ja Viņš nokāpj, noraso, bet mēs nelasām to, kas mums būtībā ir nepieciešams? Varbūt mēs esam apmierināti ar ārējās tradīcijas ievērošanu, vai arī pārāk piezemētā dzīves veida dēļ neiedomājamies piešķirt tam reālu nozīmi, vai gluži vienkārši neatpazīstam to? Tas ir grūti izskaidrojams process, taču Debesu maize pārvēršas par likteņa uguni. Izraēliešu tautai šī maize sapuva, sabojājās, tajā iemetās tārpi. Tas nozīmē, ka svētība ātri vien pārveidojas un dzīves gaitā piedzīvo citādus procesus; tieši tas ir apokaliptisku garīgo procesu noslēpums: dāvana, kas netika pieņemta, atraidīta barība, nepārstrādāta mīlestība paliek un pārveidojas. Lai cik pretrunīgs mums šis tēls nešķistu, tas tomēr ļauj nojaust lietas būtību: **rasa sadeg** cilvēka dvēseles tumsā, jo netika pacelta (līdz apziņai), un dvēsele paliek tukša. Pasaules attīstībai nepieciešamais vienalga notiek, tikai tas pavēršas pret cilvēku.

Uzņemt rasu, kas ik gadu kā neredzamas gribas straume tiek dāvāta Zemei un cilvēcei Svētajā naktī, un savienot to ar paša gribu, lasot to sevī, nozīmē būt “labās gribas cilvēkam”, un tikai tad, ja tas izdosies, būs “miers virs Zemes”.•

• Visi evaņģēliju teksti tulkoti no *Emil Bock “Das Neue Testament”, Urachhaus.*